

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versus VII. Adiuro vos filiae Ierusalem, per capreas ceruosque camporum
ne succitatis neque euigilare faciatis dilectam, quoadusque ipsa velit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

Domini, Cantici illius dulcissimi, quod canit virtutum fidibus vita honesta, sancta, Deo placens & perfecta.

Nulla quippe ibi est dissonantia inter carnem & spiritum, quia tam concorditer succinit caro spiritui ut perfectam construant harmoniam spiritualis cantici, quod est in loco peregrinationis nostrae optimum genus cantici diuini. Sed istud *Canticum* non potest cantari in terra aliena, hoc est in corpore subdito peccatis, quod tunc est *terra aliena*, quando peccando existens in potestate diaboli indignum est habitatione Christi; siue a nobis tunc alienatur, quando spiritui & mentis rationi male agens reluctatur.

Aliena est terra homo terrena semper diligendo, & ob hoc alienus a Deo, atque ideo impotens cantare canticum Domini, quia animalis homo non percipit quae sunt spiritus Dei.

Sed quorum ista? Ad hoc plane ut ostendam vobis sanctissimae sorores supra vires meas esse hoc quod mihi iniunxistis officium, quia dum nihil aut parum aptus sum cantare *Canticum Domini*, longe minus aptus ero cantare *Canticum Domini Canticorum*. Huiusmodi enim materia debet esse Oratorum eloquenter & sapienter declamantium, quorum est officium dicere apposite ad persuadendum, finis vero persuadere dictione. Sed cum in me sint neque sapientia neque eloquentia, cui deest officium apposite dicendi, minus profecto adest fi-

nis dictione persuadendi. Tunc enim vobis vtiliter scriberem si ea quae dico vel dicturus sum, ita apposite dicerem, ut vobis ad vitae honestatem & animae vtilitatem persuadere possem. Nam *terra mea aliena est*, repugnans spiritui seruiens Domino peccati, atque ideo non sum idoneus in ea cantare *Canticum Domini*, quanto minus *Cantica Canticorum*. Sed ut quidam dicit, *liceat sperare timenti*, ut qui praeparuitate sensus mei tam sublimem materiam timeo prosequi, sperem tamen per orationes vestras ad ea quae coepi exequenda pro diuinitatis respectu adiuuari.

VERSUS VII.

Adiuuro vos filiae Ierusalem, per capreas ceruosque camporum ne suscitatis neque euigilare faciat dilectam, quoad usque ipsa velit.

Igitur dilectus dilectae delectatus dormitione, cuius capiti id est menti sinistram suam, hoc est temporalem vtilitatem subposuerat, dextra vero sua hoc est aeternae vitae dilectione amplexatus fuerat, taliter filias Ierusalem, hoc est animas fideles alloquitur dicens: *Adiuuro vos filiae Ierusalem per capreas ceruosque camporum ne suscitatis, neque euigilare faciat dilectam quoad usque ipsa velit.*

Quae est ista tam suavis tamen salubris dormitio, ut propter eam talis fiat dilecti *adiuratio*? Nonne illo est in qua dulci & optabili quiete dilecta requiesces supra dixerat, *leua eius sub capite meo & dextera illius amplexabitur me*

Omnia

Quid sit terra aliena.

2. do.

Officium Oratorum dicere apposite ad persuadendum, finis vero persuadere dictione.

Omnia enim tēporalia postposue-
rat, æternalia verò & indeficientia
bona illo contemplatorio concu-
piscibilis animæ oculo intendebat,
& in hac desiderabili mentis visione
delectabiliter quasi dormiebat.
Nō enim potest leuiter huiusmodi
prouenire dormitio in mente iam
omnibus curis exoccupata, & ma-
gna sibi quiete in amore Dei con-
strata. Vnde per Psalmistam mo-
nens Dominus, *vacate*, inquit, & *vi-
dete quoniam ego sum Dominus*. Duæ
istæ dictiones in hoc proposito sūt
inseparabiles, quia nequaquam po-
terit quispiam intimæ contempla-
tionis oculo Deitatis essentiam vi-
dere, nisi prius studuerit ab omni
exteriori impedimento vacare:
Præmisso ergo *vacate* subdidit *vide-
te*, quatenus insinuet prius vacan-
dum in mente, ab omni mundana-
rum rerum cogitatione vt inde fiat
possibile, quasi clauso in terrenis o-
culo, perspicaciori & subtiliori vi-
sione in diuinitatis amore dor-
mire,

Psal. 45.
Insepara-
bilis duæ
dictiones
vacate &
videte in
proposito
intimæ
dormitio-
nis.

Non æ-
qualiter
adueniens
& manens
huius dor-
mitionis
gratia.

Sed cum non sit æqualiter adue-
niens & manens huius dormitio-
nis gratia, quando constat alium
maiori, alium minori contempla-
tionis virtute subleuari; (plus enim
Maria Petro vel Iohanne, isti au-
tem plus alio quolibet sancto in di-
uina profecerunt visione) certum
est, diuerso sanctos quosque modo
dormitionis huius habere sanctita-
tem, multiplicem propter quietis
disparitatem, vt suo quisque loco

iuxta collatam sibi quietis gratiam,
specialem in contemplatiua vita
habeat dormitionem. Vnde Pro-
pheta in persona vniuscuiusq; fide-
lis hoc modo dormientis dicit:
quiescam & considerabo in loco meo:
acti patenter dicat. Quia iste est
ordo dormitionis vt non liceat
prius dormire quàm quietem ha-
bere; quiescam, hoc est, omnis à me
terrenæ sollicitudinis causas aufe-
ram, & tunc demum mente ab his
dormiendo diuinæ contemplatio-
ni adhærebo in loco collatæ mihi
specialiter gratiæ. Hoc ergo quo-
cunque modo vel loco dormiente
dilecta, adiurantur à dilecto filiæ
Ierusalem, *ne suscitent eam neq; euigi-
lare faciant, quo ad ipsa velit*.

Ordo dor-
mitionis.

Quæ verò sunt filiæ Ierusalem nisi
animæ ad supernæ pacis visionem
tendentes, sed adhuc præpudiente
mentis infirmitate minus perueni-
re valentes?

Quæ filiæ
Ierusalem.

Quid autē dilecti est adiurare, nisi
præceptorum suorum decretali cō-
scripto obligare? Porro ipsa præce-
pta quæ sunt, nisi veluti capreæ cer-
uiq; caporū ad cœlestia subleuātes,
alacresq; & fortes in bono opere fa-
cientes, doctrinæ sanctarum scri-
pturarum.

Quid per
adiurare
dilecti si-
gnificetur.

Siue per *capreas & ceruos* intelli-
gere possumus Patres veteri: & no-
ui testamenti quorum ingenia, vir-
tutes & studia naturali gestione de-
notantur. Quatuor enim naturæ
notabilia dicitur habere *Caprea*;
quod cum vulnerata fuerit gustato

Quid per
capreas
ceruosque
Caporū.
Quatuor
notabilia
in natura
Capra.

N

diptam-

diptamno sanatur, quod herbas salubres visus acumine discernit, quod ruminat, quod in montuosis pascitur & semper altiora petit. Et hæc est vita & doctrina Sanctorum, excessus suos humili Confessione sanare, sententias meliores sanctarum scripturarum sensus sui acumine discernere, diuinorum mandatorum cibaria legendo sumere, & tenaci memoriæ commendando resumere, de virtutibus ad virtutes profectu quotidiano asurgere.

Natura Cerui tria habet notabilia.

In Ceruo quoque tria attenduntur naturæ probabilia, quod scilicet serpentem deglutiens potato fonte cum pilis totius corporis omne venenum deponit; quod à canibus agitatus in densissimis syluis viam sibi fugiendi cornibus aperit; quod in mutandis pascuis facto agmine alter alterius dorso capite imposito inuicem propter pondus cornuum sustentantur.

Proprietates Cerui fideles quomodo habere debeat.

Hæc quoque fidelibus conuenit agere & docere, vt qui aliquo peccati veneno infectus fuerit, ad fontem misericordiæ Christum recurrat, cuius pietatis & gratiæ infusione, possit & illo peccato, & cæteris animi vitijs carere. Si à malignis spiritibus veluti quibusdam canibus in syluis sæcularium negotiorum, quæ plena sunt peccatis & vitijs, animo agitur, viam sibi aufugiendi ea faciat forti repulsione spiritus, siue abre-

nuntiat omnibus huiusmodi occupationibus soli Deo vacare studeat in contemplatiuæ vitæ amore, quod est etiam cornibus viam sibi salutis aperire. Cornu quippe cum de carne nascatur, carnem excedit, & ille qui contemplatiuæ vitæ inhæret, quamuis in carne sit, extra carnem tamen mente subleuatur. Infirmities morum siue corporum studeant inuicem æquanimiter tolerare, & officiosa sibi obsequi charitate; sicut dicit Apostolus, *alter alterius onera portate, & sic Gal. 6. adimplebitis legem Christi.*

Adiurantur ergo à sponso filia Ierusalem, hoc est obligantur animæ pacem sequi cupientes, per *capreas ceruosque camporum*, hoc est per præcepta & documenta sanctarum scripturarum, siue per exempla sanctorum Patrum, *ne suscitent neque euigilare faciant dilectam*, hoc est ne inquietent à proposito huius intimæ quietis & dormitionis, *donec ipsa velit*, hoc est, donec ei aspiret ille eius intimus habitator, cui per amorem colligatur vt velit proximorum infirmitati interdum condescendere, & eorum necessarijs vtilitatibus prouidere. Hoc enim velle in eius cuncta prouidentis est dispositione, qui ei per occultam inspirationem manifestat, quando sit vtile & honestum contemplationi inhære, & quando proximorum necessitatibus prouidere

Adiurare Dei est præceptis suis obligare.

dere pro loco & tempore.

Denique huius admirationis talis est vis, qua cōstringuntur filij obedientiæ, vt exhibeant Prælati suis honestatem reuerentiæ, quia scriptum est, *obedite prepositis vestris, & subiaccere eis, ipsi enim peruigilant quasi rationem reddituri pro animabus vestris.* Inde est quod non audent eos suscitare quasi Vicarios Christi officio, sponas verò sanctæ conuersationis studio ne perturbent eos, si compellant eos aliqua sui improbitate, siue importunitate ab interni quietis secreto auelli & frequentius exterioribus occupari. Ipsi quoque subiecti huius adiurationis verbum inter se inuicem suscipere debent, ne pia fratrum studia inquietent siue inlectione, siue in oratione, siue in aliquo spiritali officio quàm diu eos in hoc detinet diuinitatis inspiratio.

Verùm huius contemplatiuæ dormitionis quietem dilecta semper flagrans, gaudeat se confirmari & defendi tali adiuramento dilecti, & quasi iure non debeat inquietari, securior facta proclamat: *Vox dilecti mei.*

VERSVS VIII.

Vox dilecti mei, ecce iste venit saliens in montibus, transfiliens colles.

Vox dilecti est omnis Scriptura sacra.

VOx, inquit, prædictæ admirationis nō est vox alicuius Pro-

phetæ, nō legislatoris, nō doctoris, quasi ex semetipso aliquid annuntiantis vel docentis; sed potius ipsius dilecti, & per se ipsum, & per eos mysteriorum & mandatorum suorum decreta constituentis, quia omnis scriptura dilecti mei vox est spiritu oris eius prolata, & diuinitatis ipsius digito in cordibus nostris descripta. Et ideò hanc vocem non paruipendere debetis filiæ Ierusalem, vt me causa rerum exteriorum suscitetis, & frequentius euigilare cogatis.

Nam hæc est etiã quædam species vocis dilecti, vocis adiurantis, & quasi iuridicalis, *primum querite regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia adijcientur vobis, vt hoc æquum esse debeat ipso dilecto dictante, quatenus Deo adhærentibus necessarius creaturæ consequenter deseruiat vsus. Docuit planè & confirmauit proprio ipse dilectus testimonio, quando huius mei cōparem studij, tali extulit præconio, Maria, inquit, optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.* Nempè & hæc est vox dilecti, vt merito hoc meæ dormitionis studium præponere debeã omnium vigilijs negotiorum. Sed quid est, quod ex hac voce dilecti mei, hoc est ex sancta Scriptura audiui & didici, quando per mentis quietem in eius contemplatione dormiui? Istud nimirum quod vobis nunc ò filiæ Ierusalem de ipsius dilecti mei virtute narabo. Ecce iste venit saliens in

Matth. 6.

Luc. 10.